

vendi tantum licet, non transmitti; aut transmitti tantum licet, non vendi: & tunc confertur: text. est in leg. *Omnimodo*, §. *Imputari*, *Cod. de Inoffic. testament.* Cujus. verba sunt: *Imputari, & ceter. eo quod talis militia sit, ut vendatur, vel mortuo militante certa pecunia ad ejus heredes perveniat*, text. in leg. *Illud*, *Cod. de Collation.* & utrobique DD. (l)

Ex quo subinfero, quod si pater vel mater aliquid expendit pro filio, pro adipiscenda dignitate Episcopatus, vel Canonicatus, vel Præbendæ Ecclesiasticæ, vel Doctoratus, vel simili dignitate, non confertur: quia talis Dignitas seu militia nec potest vendi, nec ad heredes transmitti. Item subinfero, quod si pater vel mater dedit & concessit filio aliquam rem vel fundum, ut possit ordinari ad titulum sui patrimonii, non confertur: quia reputatur quasi castrense; & sicut Dignitas ipsa non confertur, ita nec ista res vel fundus occasione ejus data & concessa: argumento text. in leg. *Castrense pecul.* ff. de *Castrens. pecul.* text. notabilis in leg. *Sacrosanct.* *Cod. de Episcop. & Cler.* (m) Item subinfero, quod si pater vel mater aliquid expendit pro filio, pro habendo officio Decurionatus, vel Scriptoriæ, vel Tabellionatus, vel simili officio, confertur: quia de generali consuetudine potest vendi, saltem de licentia Principis; quæ faciliter solet concedi, & ex hoc dicitur alienabile: argumento text. in leg. *Apud Julianum*, §. *final.* ff. de *legat.* 1. & in terminis tenet Paul. de Castro in leg. *Omnimodo*, §. *Imputari*, *Cod. de Inoffic. testament.* in *fin.* & ibi Jas. & idem Jas. in leg. *Illud*, *Codic. de Collationib.* 3. column. num. 6. Rip. in leg. *In*

quartam, ff. *Ad leg. Falcid.* num. 163. Item infero, quod si in aliqua Civitate, vel Loco custodia Carceris, pondus, statera, vel simile officium reperiatur, quod possit vendi, non tamen transmitti; vel transmitti, licet non vendi: illud confertur. Item subinfero, quod si pater vel mater pretio vel pecunia habuit fundum à Principe pro se & descendentibus suis, & dedit & tradidit alicui filio suo, confertur: quia est transmissibile, licet non alienabile: argumento text. in *cap. Imperialem*, de *Prohibit. feud. alien.* per *Frider.* & in leg. *Si quis in Sacris*, *Codic. de Proxim. Sacror. Scripor. lib. 12.* Item subinfero, quod si pater vel mater accepit fundum in emphyteusi pro certo pretio & pecunia, & dedit & concessit alicui filio, æstimatio & valor ejus debet conferri, deducta pensione, & onere quod annuatim persolvitur: quia potest transmitti, licet non vendi. Et in effectu istam sententiam & resolutionem cum aliquibus superioribus exemplis, licet certe non sic declaratam, nec isto ordine & stilo, tenet Bart. in leg. 1. §. *Nec castrense*, ff. de *Collat. bonor.* 2. column. num. 4. per 2. column. usque ad num. 8. Bald. in leg. *Omnimodo*, §. *Imputari*, *Cod. de Inoffic. testam.* 1. & 2. column. & ibi Salic. Pet. de Bellapertic. Cin. Jacob. Bart. Angel. Paul. Jas. & communiter Modern. in *dict. leg. Illud*, *infra isto tit.*

Item adde, quod in casibus superioribus, in quibus militia vel officium confertur, debet extendi etiamsi gratis & precibus suis pater vel mater illud habuit & acquisivit: quia etiam tunc tenetur filius conferre; quia ab ipso patre vel matre videtur proventum: ita singulariter determinat Pet. de Bellapertic. in *dict. §. Imputa-*

(l) Quam distinctionem observant Alberic. Odofred. Jacob. Butri, Faber. Angel. Salic. Fulg. Aretin. & Jas. in leg. *Omnimodo*, §. *Imputari*, *Cod. de Inoffic. testam.* Menchac. de *Success. creat.* §. 20. num. 203. & 218. Avendañ. *respons.* 9. Covarrub. *lib. 3. Resolution.* *cap. 19.* num. 4. & 6. Tellus Fernand. *hic*, num. 11. Matienz. in leg. 3. tit. 8. lib. 5. *glos. 2.* num. 13.

(m) Contrariam opinionem tenet Covarrub. in *cap. Raynaldus*, §. 2. num. 7. de *Testam.* Avendañ. *resp. 77.* in *fin.* Menchac. de *Success. creat.* *lib. 3.* §. 22. num. 44. Sed hanc nostram sententiam defendit Tell. scilicet filium non teneri conferre datum sibi à patre, ut possit ad titulum sui patrimonii ordinari, in leg. 26. num. 16. Matienz. in leg. 3. tit. 8. lib. 5. *glos. 2.* in *fin.* Faber. in leg. *Si emancipati*, *Cod. de Collationib.* verb. *Ideo credo*, Faber. in §. *fin.* *Institut. de Inoffic. testam.* Joann. Igneus in leg. 3. §. *Subvenitur*, num. 177. *Ad Sillanianum*, Aymon, *consil.* 136. per totum, Cassan. in *Consuetud. Burgund.* rub. 7. §. 5. fol. 246. column. 2. licet tam Tell. quam Matienz. & omnes ferè recentiores hunc articulum tangentes asserant Nos hic contrariam sententiam defendere, scilicet conferre debere filium id quod à patre ad ordines suscepit; cum id negemus. Unde Velazquez de Avendañ. hic hanc & contrariam opinionem sic conciliat in *glos. 3.* numer. 8. ut in Legitima imputeur ea donatio prædicto filio ad ordines facta, in Legitima scilicet Tertii & Quinti, cum statim ac pater eam fecit, in Tertio & Quinto filium meliorasse videatur: & sic vera sit opinio Covarrub. & aliorum asserentium in Legitimam esse imputandam, scilicet extra Tertium & Quintum: Tu melius eum legendo intelliges, & hanc conciliationem examinabis; quia nobis non omnino applaudit.

tari. 2. col. & ibi Cin. in *fin.* & Paul. de Castr.

22 Item adde, quod in casibus, in quibus militia vel officium confertur, debet intelligi, facta æstimatione ejus tempore mortis patris, vel matris, de cujus successione tractatur; non verò tempore quo fuit quæsitæ: ita probat textus formalis & expressus in leg. *Illud*, *Cod. de Collationib.* & ibi communiter DD. Quod ego intelligo, quando ipsa militia est tradita & donata, & agitur de ipsa militia conferenda, & valore ejus: secus verò si tantum certa pecunia est tradita & donata pro habenda militia, & agitur de ipsa pecunia conferenda; quia illa tantum confertur, & non valor & æstimatio ipsius militiæ tempore mortis. Et postquam cogitavi, reperi quod ita tenet & declarat solus Jas. in *dict. leg. Illud*, *Cod. de Collationib.* 2. column. num. 5.

23 Decimò inferò, & quæro, si pater vel mater fecit filio aliquam donationem propter benemerita, an teneatur eam conferre? Et breviter & resolutivè dico quod non: quia potius censetur debiti solutio, quam donatio, & per consequens videtur facta filio tanquam extraneo: argumento text. in leg. *Quod autem*, §. *Si vir*, ff. de *Donation. inter vir. & uxor.* textus in *cap. Relatum. el. 2.* de *Testam.* text. in leg. *Filiæ cuius*, *Cod. Famil. ercisc.* junctâ Glossa ordinaria in leg. *Si donatione*, *Cod. de Collationib.* Glossa ordinaria in *Authentic. Unde si parens*, *Cod. de Inoffic. testament.* (n) Quod tamen intellige, quando merita sunt condigna, & æquivalentia donationi, vel sunt talia, quæ commodo pecuniario æstimari non possunt: non verò sufficeret quod sint obsequialia, ad quæ ipse filius tenetur: textus est notabilis in leg. *Si pater*, §. 1. ff. de *Donat.*

Item adde, quod talia benemerita debent probari per filium: non autem sufficeret confessio patris vel matris, dicentis ea recepisse, etiam cum juramento; quia agitur de præjudicio aliorum filiorum, quibus non potest præjudicare in Legitima: licet hoc casu valeret donatio & confessio patris tanquam donatio simplex, salva & deducta Legitima aliorum: (o) argumento textus in leg. *Qui testament.* ff. de *Probat.* text. in leg. *Si fortè*, ff. de *Castrens. pecul.* text.

in leg. *Nec adjecit.* ff. *Pro socio.* text. in leg. *Si verò*, §. *Inde Papinianus.* ff. *Mandati.* textus in leg. *Lucius. la. 2.* §. *Quisque.* ff. de *Legat.* 2. text. in leg. *Lucius.* §. *Sempronia.* de *Legat.* 3. textus in leg. *Cum quis decedens.* §. *Titia.* eod. tit. text. in leg. *Qui uxori.* ff. de *Auro & argent. legat.* textus in leg. *Aurelius.* §. *final.* ff. de *Liberation. legat.* textus in leg. 2. *Cod. de Falsa causa adjecit. legat.* & utrobique DD. Et in effectu istam sententiam & resolutionem in hoc articulo ponit Glossa ordinaria in leg. *Si donatione.* *Cod. de Collationib.* & ibi communiter DD. Ex quibus inferitur notabilis doctrina & conclusio, quod confessio facta ab eo, qui libere actum, vel contractum, vel dispositionem non potest facere propter qualitatem personæ, vel præjudicium tertii, est nulla, vel suspecta, & ei non statur, nisi verè & realiter probetur illud quod continetur in confessione, & necessariò requiratur pro validitate ejus. Et in expressò istam doctrinam & conclusionem ponit Bart. in leg. *Si fortè*, ff. de *Castrens. pec.* idem Bart. in leg. *Per diversas.* *Cod. Mandat.* idem Bart. in *Authentic. Si quis in aliquo documento.* *Cod. de Edendo.* idem Bart. in leg. *Sciendum.* ff. de *Verbor. obligation.* 2. column. num. 3. & 4. & ibi communiter DD. idem Bart. per text. *ibi*, in leg. *Doli clausula.* §. *Diversum.* ff. de *Novat.*

Et sic ex prædictis habes, quod in hoc ista donatio remuneratoria est privilegiata, ut non conferatur. Confirmatur etiam, quia in pluribus aliis est privilegiata: Primò quia licet donatio, si excedit quingentos solidos, requirat insinuationem, ut in leg. *Sancimus.* & in leg. *penult.* *Cod. de Donat.* tamen donatio remuneratoria non: textus est, junctâ Glossa singulari, & ordinaria, in leg. *Aquilius Regulus.* ff. de *Donat.* & ibi notant Alber. Paul. Imol. & communiter DD. Secundò, quia licet donatio semel perfecta possit revocari per supervenientem ingratitudinem, ut in leg. *final.* *Cod. de Revoc. donat.* tamen ista donatio remuneratoria non revocatur: textus est in leg. *Si pater.* §. 1. ff. de *Donat.* & ibi communiter DD. Tertio, quia licet donatio jam perfecta revocetur per supervenientiam liberorum, ut in leg. *Si unquam.* *Cod. de Revoc. donat.* tamen ista donatio remuneratoria non

(n) Et confirmatur hæc ratio, quia donata ob merita filii bona adventitia censi testatur Accursius ad omnibus receptus in *Authentic. Unde si parens.* verb. *Falcid.* *Cod. de Inoffic. testament.* sed adventitia non conferuntur, ergo, &c. ut in leg. *final.* *Cod. de Collationib.* lib. 5. titul. 15. part. 6. Et rationis rationem addit Ferdinand. Menchac. de *Success. creat.* §. 30. num. 256. ubi hanc communem opinionem asserit: Matienz. alios allegans, in leg. 3. titul. 8. lib. 5. *Recopilat. glossa 2.* *Dueñas reg. 222. limit. 1.*

(o) Idem tenet Dueñas *reg. 222. limit. 1.* Matienz. in leg. 1. titul. 6. lib. 5. *glossa 9.* numer. 2. & 3. & probat.

non revocatur: ita singulariter tenet Angel. & alii DD. & ibi Tiraquel in *Repetitione illius legis*, & ego dixi latius in *materia donationum*. Et alia plura privilegia hujus donationis remuneratoriæ vide singulariter, & melius quàm alibi, per Jas. in *leg. Hoc jure. ff. de Just. & jure. 10. column. cum sequentib. eundem Jas. in leg. Frater à fratre. ff. de Condition. indeb. 21. column. Palac. Rub. in sua Repetition. fol. 29. Tiraquel. in repetition. dist. leg. Si anquam. Cod. de Revoc. donat. in verb. Donatione largitus.*

24 Undecimò infero, & quæro, an lucrum, quod filius acquisivit de bonis patris vel matris, conferatur? In quo articulo, omissis pluribus & diversis opinionibus, quas ponit Glossa ordinaria in *leg. Cum oportet. Cod. de Bon. quæ liber. & ibi DD. & aliis locis*, dico, quòd ista est verior & æquior opinio: Quòd si filius totum lucrum acquisivit ex pecunia & patrimonio patris absque opera & labore suo, quia pecuniam mutuavit, vel posuit apud camporem, vel mercatorem, vel aliter potest constare; tunc illud lucrum est profectitium, & venit dividendum inter omnes fratres: Si verò filius totum lucrum acquisivit ex opera & industria sua, & labore proprio, & hoc potest constare; tunc illud lucrum est adventitium, & sibi soli quæritur, & non venit conferendum, nec dividendum cum fratribus: (p) Si verò sumus in dubio, quia non potest constare, an sit quæsitum ex ipsa pecunia & substantia patris, an ex opera, industria, & labore filii? tunc dimidia pars hujus lucri attribuitur pecuniæ & substantiæ patris, alia verò dimidia attribuitur personæ filii, & ejus labori, & industriæ: argumento textus in *leg. 1. Cod. Pro socio. text. in leg. Si non fuerit. ff. eod. tit. textus in §. 1. Instit. de Societat. & utrobique Glossa, & communiter DD. ubi habetur, quòd potest contrahi licita societas, ut unus ponat pecuniam & capitale, & alius operam & industriam; & tunc omne lucrum æqualiter dividitur inter eos, & dimidia pars attribuitur pecuniæ & sorti capitali, & alia pars dimidia attribuitur operæ & industriæ. Et in expressò isto fundamento & ratione istam sententiam & conclusionem tenet Barrol. in *leg. 1. §. Nec castrens. ff. de Collation. bon. 3. col. num. 5. Item Bart. in leg. Illud. ff.**

(p) Et ita tenet Gregor. in *leg. 5. tit. 17. partit. 4. verb. Con los. & Clarius in leg. 3. tit. 20. part. 2. per text. ibi: E. mas de los hijos, &c. & tradidit Aceved. in leg. 3. tit. 8. lib. 5. Recopilat. num. 23. & vide Rip. in leg. In quartam. Ad Falcid. Tiraquel, relatum per Alvarad. de Conjecturata mente testantis, lib. 1. 2. §. 1. num. 114. & Ayoram. de Partitionib. 3. part. quæst. 2. per tot.*

(q) Vide Bæzi. de Decima tutor. cap. 4. num. 10. fol. 44. col. 2. ibi plures alios idem tenentes allegat, quibus ipse accedit: Contrarium cum multis tenet Parlad. in tract. Rerum Quotidianar. cap. 19.

de Collation. idem Bart. in *leg. Cum oportet. Cod. de Bonis quæ liberis. idem Bart. in tract. de Duobus fratribus. 1. col. & quæst. Paul. & alii DD. in dist. leg. Illud. Cod. de Collationib. & ibi Jas. notabiliter, & melius quàm alibi, 3. column. numer. 7. & secundum hanc distinctionem intellige *leg. 3. tit. 15. 6. part.**

Ex quo subinfertur, quòd si filius gubernat bona patris, & ipse solus habet curam & administrationem bonorum patris, & patrimonii ejus, (fortè quia pater est senex & decrepita ætatis, & alii filii sunt minores,) quòd mortuo patre potest petere salariam pro tali gestione & administratione, quod habebit præcipuum in divisione: quia si aliquid acquirit cum pecunia patris, lucrum & commodum consequitur, vel totum, vel partem, secundum distinctionem superiorem: ergo hoc casu aliquod salariam percipiet pro suo labore, opera, & administratione, arbitrio judicis moderandum, quod verisimiliter daretur extraneo negotiorum gestori, & illud erit adventitium & præcipuum filii. Confirmatur etiam ex sententia & decisione textus juncta Glossa finali, quæ non est alibi, in *leg. Excepto. Cod. de Locato. & conduct. secundum Bald. & DD. ibi: & in terminis ita tenet solus Fulgos. in dist. leg. Illud. Cod. de Collationib. 2. col. num. 3. & reputat singulare & quotidianum, & alibi non reperiri Jas. 4. col. num. 8. licet ipse reprobet Fulgos. & teneat contrarium, nihil juridicum allegando. Sed teneo opinionem Fulgos. quia aperte fundatur ex superioribus, & videtur æqua & justa, & ita practicarem. (q) Secundo, & à fortiori subinfertur, quòd si filius aliquid acquirit aliunde de suo labore & persona, ut quia servit alteri, & est famulus ejus, & quolibet anno vel mense consequitur salariam vel mercedem; illud non venit conferendum nec dividendum, sed debet habere præcipuum tanquam adventitium, licet vivente patre ei pertineat ususfructus argumento textus in *dist. leg. Cum oportet.**

Duodecimò infero, & quæro, quid de rebus dubiis, si filius quæsitum aliqua bona vivente patre, & illa habet & possidet post mortem ejus, & non potest constare ex cujus bonis vel persona acquisivit? an præsumantur quæsitum ex substantia patris, & ejus contemplatione, ut con-

conferantur, an Industria & persona propria ut non conferantur? Et respondeo, quòd Glossa ordinaria in *leg. Cum oportet. Cod. de Bonis quæ liber. in glossa magna, in fin. tenet*, quòd ex qualitate personarum & patrimonii hoc est præsumendum. Sed vera & communis opinio est quòd illa Glossa, & ejus conclusio procedat quando filius administrabat bona patris: secus verò si non administrabat, sed seorsum habitabat; quia in dubio præsumuntur adventitia, & non debent conferri: ita tenet ibi Bald. & magis communiter DD. Bart. in *dist. tract. de Duob. frat. 2. column. num. 4. DD. in leg. Filia cujus. Cod. Famil. eriscund. & in leg. fin. Cod. de Collationib.*

25 Decimotertiò infero, & quæro: Si filius non gessit negotia patris, nec aliquid acquisivit ex pecunia & substantia ejus, sed res patris dilapidavit & consumpsit, vel vivo patre pecunias vel alias res surripuit & furatus est? an mortuo patre ex testamento, vel ab intestato, teneatur iste filius eas conferre? Et videtur quòd non, argumento text. in *leg. Et puro. §. Sed & si dolo. ff. Famil. eriscund. & in leg. Procula. ff. de Probat. & in leg. Omnimodo. Cod. de Inoffic. testam. & in leg. fin. Cod. de Revoc. donat. Sed vera resolutio est, quòd si filius erat emancipatus, tenetur conferre, vel solvere & restituere, quia contra eum est nata actio, & competit patri, & hæredibus ejus: argumento text. in *leg. Si quis uxori. §. 1. ff. de Furtis. Si verò filius erat in potestate, non fuit nata actio, sed tantum obligatio naturalis ad restituendum, argumento textus in leg. Servi & filii. ff. de Furtis: Undè alii fratres & hæredes poterunt consequi remedio compensationis, vel retentionis: argumento text. cum materia in *leg. Frater à fratre. ff. de Condit. indeb. & in leg. Quod natura. eod. tit. & in leg. 3. §. Si pupillus. ff. de Neg. gest. Et in expressò ita tenet Bald. post Guil. in *leg. Filia cujus. Cod. Famil. eriscund. penultim. column. num. 18. & ibi Salic. penultim. column. 7. question. Bald. in Authentic. Ex testamento. Cod. de Collationib. in fin. & in Authentic. Quod locum. 1. column. eod. tit. Palac. Rub. ubi valde commendat, in sua repetitione. fol. 61. 4. column.****

26 Decimoquarto infero, & quæro, si pater donavit & tradidit filio in potestate simpliciter aliquam rem vel quantitatem, nulla causa posita vel adjacta, an teneatur conferre? Et magistraliter & resolutivè dico quòd non: quia talis donatio simplex non valet propter impedimentum patriæ potestatis, sed confirmatur morte, præcedente traditione in vita, ut in *leg. Papinianus. juncta Glossa, & communi opi-*

nione, ff. de Donatione. Inter vir. & uxor. & in *leg. Donationes quas parentes. Cod. eod. tit. & in leg. 2. Cod. de Inoffic. donat. & in Authent. Unde si parens. Cod. de Inoffic. testam. & in leg. 2. Cod. Si quis alteri vel sibi. & in leg. Si ve emancipatis. Cod. de Donat. & utrobique DD. & dixi latius suo loco: Et habet vim relicti, & ultimæ voluntatis, ut in *leg. In donationib. Cod. Ad leg. Falcid. quæ non est alibi secundum Paul. ibi: Et legata vel relicta filio in testamento vel codicillis non conferuntur, ut in leg. A patre. Cod. de Collationib. Cujus verba sunt: A patre verbis præcuris in codicillis relicto extero jure capiens filia ad collationem dotis urgeri non potest: Unde merito non conferitur per regulam & doctrinam supra positam. Nec obstat text. de jure novo in Authentic. Ex testamento. Cod. de Collationib. ubi habetur: quòd ita demum cessat collatio dotis, & aliorum datorum, si pater hoc dixit expressè: ergo nihil dicendo, nec protestando, semper habet locum collatio. Quia ille text. debet intelligi in donationibus ob causam similibus doti, quia dictio alius, alia, aliud, est repetitiva similium, ut in *leg. Si fugitivi. Cod. de Servis fugitivis. & ibi Glossa ordinaria, & communiter DD. text. in leg. Plures apochis. Cod. de Fide instrum. text. junct. Glossa, in leg. Per diversas. Cod. Mandat. Et dictio, oratio, vel sermo copulatus recipit interpretationem & proprietatem sui copulati vel adjuncti: argumento text. in *leg. fin. §. Cui dalcia. ff. de Vno, trit. & oleo. legat. & in leg. Seje. §. Cajo. de Fun. Instrum. legat. Quòd intellige præterquam in duobus casibus: Primus est quando pater dixit expressè quòd talis donatio conferatur: Secundus est quando emergit inæqualitas inter filios, quia alius filius vel filia habet dotem, vel aliquam donationem conferendam; quia tunc iste qui habet donationem simplicem, tenetur eam conferre: text. est notabilis & expressus in *leg. Illud. verb. Ad hoc. Cod. de Collationib. & ibi communiter Doctor. & idem disponit lex 4. tit. 15. 6. partit. Et adde, quòd ista sententia & conclusio debet intelligi in donatione simplici morte confirmata; & similiter in donatione simplici, quæ statim valet, facta à patre filio in potestate, in casibus in quibus valere potest, ut quia sit cum juramento, vel ex aliis causis, ex quibus statim efficitur valida: Si verò talis donatio simplex fiat à patre filio emancipato, bene conferitur, quia statim valet absque confirmatione per mortem: text. est in *leg. Ut liberis. versic. fin. Cod. de Collationib. Cujus verba sunt: Emancipatis videlicet liberis utriusque sexus pro tenore præcedentium legum ea qua in ipsa emancipatione à parentibus suis, ut******

asoleat fieri, consequuntur, vel post etiam emancipationem ab eisdem acquisiverint, collaturis. Si vero talis donatio simplex est facta à matre, vel ascendente ex linea materna filio, vel filiae, vel descendenti; licet statim valeat, quia cessat impedimentum patriae potestatis, tamen non confertur nisi in praedictis duobus casibus, scilicet quando mater, vel ascendens expressè dixerit, vel emerit inæqualitas: text. in dict. leg. Illud. versic. Ad hoc. Cod. de Collationib. qui loquitur tam in patre, quam in matre, & aliis ascendentibus utraque linea. Et si quæras, quæ potest esse ratio, per quam emancipatus tenetur conferre simplicem donationem, filius verò vel filia respectu matris non tenetur illam conferre? Respondeo, quòd de jure antiquo civili filius emancipatus non succedebat, sed postea de jure prætorio fuit cognitus & admissus, unde in recompensam injuriæ tenetur conferre. Vel aliter & secundò potest esse ratio, quia filius emancipatus magis participat de natura filiorum in potestate, quia in eo remanent reliquæ patriæ potestatis, & suitatis; & sic tenetur conferre, ut filius in potestate, qui tenetur conferre quando donatio statim valet: sed filius respectu matris nec est suus, nec emancipatus, & participat de natura extraneorum, qui sunt in collatione remoti. Et in effectu istam sententiam & resolutionem ponit Bartol. in dict. leg. 1. §. Nec castrense. ff. de Collation. bonor. 4. column. versic. Quandoque dat pater filio simpliciter. Cin. singulariter, & melius quam alibi in Authentic. Ex testamento. Cod. de Collationib. 1. quæst. post Dinum, quem ipse refert & allegat: & ibi Bart. Alber. Bald. 1. oppos. per 3. column. Paul. Angel. Roman. Alex. Jas. & communiter Moderni.

27 Adde tamen, quòd in casibus, in quibus ista donatio simplex facta à patre, vel matre, vel ejus linea, statim valet, licet debeat conferri, quando persona quæ donavit hoc dixit & protestata est, tamen oportet & requiritur quòd dicat & protestetur tempore ipso donationis factæ; non verò postea ex intervallo, quia jam esset quæsitum jus patri, & non posset ab eo auferri: ita probat singulariter text. in dict. leg. Illud. Cod. de Collationib. in finalib. verb. ibi: Nisi hujusmodi legem donator tempore donationis suæ indulgentia imposuerit. & ad hoc notant & commendant ibi Odofred. Pet. Cin. Jacob. Butric. Bart. Alber. Bald. Paul. Salic. & communiter DD. Facit etiam text. in leg. Quotiens. ff. Solutio matrimon. text. in leg. Unic. §. Accedit. Cod. de Rei uxori. action. text. in leg. Item Labeo. §. Sed etiam. ff. Famil. erciscund. text. in leg. 1. in fin. ff. de Solutioib. leg. in

leg. Licet. Cod. Qui potior. in pig. hab. text. in leg. Perfecta donatio. Cod. de Donat. quæ sub mod. textus in leg. 1. §. Si quis simpliciter. verb. Adjicitur. ff. de Verb. oblig. text. in leg. Duos. §. 1. ff. de Duob. reis. Si verò ista donatio simplex fiat à patre filio in potestate, quando statim non valet, sed morte venit confirmanda, poterit pater quocumque tempore usque ad mortem dicere & protestare ut conferatur.

28 Advertendum tamen, quòd videtur quòd talis donatio simplex in dubio videatur data vel tradita pro Legitima, & per consequens veniat conferenda: argumento text. singularis in leg. Cum quo de peculio. §. fin. ff. Ad leg. Falcid. ubi habetur, quòd si testator in vita simpliciter dedit hæredi tantum quantum sibi competeret pro quarta Falcidia, & postea distribuatur reliqua bona in legatis, non potest detrahere Falcidiam: Cujus verba sunt: Sæpius evenit ne emolumentum ejus legis hæres consequatur: nam si centum aureorum dominus viginti quinque alicui dedisset, & eum instituerit hæredem, & quadrantem legaverit; nihil aliud sub occasione legis Falcidiæ intervenire potest, quia vivus videtur hæredi futura providere. quem text. in sua principali decisione summè notant & commendant ibi Bart. Alber. & communiter DD. Sed notabiliter respondeo, quòd ille text. & ejus dispositio non obstat: quia ibi testator expressè dedit & donavit ea mente, ut in quartam Falcidiæ computetur; non verò aliàs: & ita tenet ibi Din. Alberic. & Antiqui: ergo in nostro casu donatio simplex ita demum confertur, quando pater dixit expressè. Sed certè iste intellectus non placet, quia ibi non apparet testatorem dixisse, quòd computetur in quarta Falcidiæ. Unde aliter & secundò respondeo, quòd ibi testator simpliciter tradidit; unde in dubio videtur dare & solvere pro quarta Falcidiæ: secus verò si expressè donaret per verba apta & congrua donationis; quia tunc præcipua habetur, & non computatur in quarta Falcidiæ: ita tenet ibi Bart. idem Bart. in leg. 1. §. Si parens. ff. Si à par. quis fuer. manum. Ex quo inferitur, quòd in casu & quæstione nostra, si pater simpliciter traderet rem vel pecuniam filio, tenetur eam conferre: si verò expressè donavit, confirmatur morte, & præcipua habetur, & non confertur. Sed similiter iste intellectus non placet, quia in dict. §. fin. non constat quòd testator simpliciter tradidit vel donavit. Unde tertio notabiliter respondeo, quòd in dict. §. final. testator in vita tradidit hæredi tantum quantum erat quarta Falcidiæ, & ex hoc præsumptio maxima inducitur, quòd in dubio voluit

luit computare in prædicta quarta: secus verò si minus vel plus daret. Ex quo deducitur & inferitur, quòd idem esset in Legitima filii: nam si pater vel mater simpliciter traderet, vel donaret filio tantum quantum valet Legitima sua, debet conferri; aliàs si minus vel plus traderet vel donaret, non deberet conferri: Ita probat text. qui sic debet intelligi, in dict. §. fin. text. in leg. Papinianus §. Si quis mortis. ff. de Inoffic. testament. text. in leg. Si quando. §. Et generaliter. Cod. eod. tit. & in expressò ita tenet & declarat singulariter Ang. de Perus. & Joan. de Imol. in dict. leg. Cum quo de peculio. §. fin. ff. Ad leg. Falcid.

29 Decimoquinto juxta prædicta notabiliter quæro, si pater remittat filio in potestate usumfructum bonorum adventitiorum, an teneatur filius omnes fructus perceptos, vel commodum & æstimationem eorum conferre? Et breviter & resolutivè teneo quòd non, etiamsi fructus sint extantes, vel eis sit factus locupletior: quia ista propriè non est donatio, sed quedam remissio, reputatio, & abdicatio juris patri competentis, quæ statim valet, non expectata mortis confirmatione, nec præcedente aliqua traditione in vita: & nec possunt alii filii vel hæredes patris aliquid petere vel vindicare: ita probat text. singularis & unicus in leg. Cum oportet. §. 2. vers. Sin autem. Cod. de Bonis quæ lib. Cujus verba sunt: Sin autem res sibi memorato modo acquisitas parens noluerit retinere, sed apud filium, vel filiam, vel deinceps personas relinquerit: nullam post obitum ejus licentiam habeant hæredes eundem usumfructum, vel quod ex hoc ad filium pervenerit sibi vindicare, sed quasi diuturna donatione in filium celebranda, ita causa intelligatur, ut eundem usumfructum post obitum patris ipse lucretur. & illius text. in sua principali decisione reputat singularem & unicum Bald. ibi, quem legit in §. præcedent. & summè notant & commendant cæteri DD. Idem Bald. in §. Cum autem. ejusdem leg. Glossa ordinaria in leg. 2. Cod. Inoffic. donation. & ibi Bald. & communiter DD. Glossa ordinaria in l. Si longius. §. Filius familias. ff. de Jud. & ibi Bart. & communiter DD. idem Bart. in leg. Frater à fratre. ff. de Condition. indeb. penult. column. in fin. Vitalis Nemausens. in tractat. de Collationib. 8. quæstione.

Quod extende, modò remittat jus ususfructus, modò ipsos fructus. Item modò remittat in perpetuum respectu futuri temporis; modò simpliciter: quia semper censetur esse generica & universalis remissio pro toto tempore futuro: argumento text. in leg. Lucius. ff. de Fund. instruct. text. in l. Grege. ff. de Legat. 1.

& in leg. Peculium. ff. de Legat. 2. Ita tenet Bald. in Authentic. Excipitur. Cod. de Bonis quæ liber. fin. column. & quæst. quem sequuntur alii DD. Quod limita & intellige, quando expressè donaret vel remitteret: secus si tacite permitteret filio percipere fructus, quia tantum valebit donatio pro illo tempore quo tacuit & permisit, non verò aliàs: ita Paul. ibi, in dict. §. Sin autem, argumento illius text. in quantum dicit: Sed quasi diuturna donatione in filium celebranda: quasi dicat, quòd videtur facta donatio tantum de die in diem. Confirmatur etiam, quia præsumptio quæ resultat ex patientia, non plus se extendit quam ipsa patientia se extenderit: argumento text. in leg. 1. §. Julianus. ff. de Itiner. actuque privar. Et in expressò per illum text. cum ratione, quòd prædicti fructus vel commodum eorum non conferantur, tenet Bald. in Authentic. Ex testament. Cod. de Collationib. 4. col. in fin. & ibi Philipp. Dec. 1. col. num. 1. Ang. de Perus. in dict. §. Sin autem Licet Jas. teneat contrarium in dict. Authentic. Ex testam. 1. col. n. 1. motus ex regula, quæ habet, quòd donatio quæ statim valet, regulariter debet conferri: Sed certè non obstat, quia in nostro casu & quæstione expressè reperitur dispositum quòd non conferatur, ut in dict. §. Sin autem. Confirmatur etiam primò per textum notabilem in proposito, in leg. Si sponsus. §. Si maritus. ff. de Donat. inter vir. & uxor. ubi habetur, quòd licet donatio inter maritum & uxorem non valeat, tamen potest unus favore alterius remittere & repudiare hæreditatem, vel legatum sibi relictum, ut veniat & acquiratur alteri, qui fortè substitutus est, vel successor ab intestato. Secundò confirmatur per text. in l. Quod autem. ff. de His quæ in fraud. credit. ubi habetur, quòd debitor potest remittere & repudiare hæreditatem vel legatum sibi relictum in fraudem creditorum, quia non diminuit patrimonium suum, sed desinit acquirere. Tertio confirmatur per text. singularem & subtilem in l. 4. ff. de Jure dot. ubi habetur, quòd remissio ususfructus aded valet, & est firma, quòd statim quæritur & consolidatur cum proprietate, & judicatur una & eadem res, & non quid distinctum ab ea: ergo sicut proprietates bonorum adventitiorum non confertur, ita nec ususfructus ei consolidatus: quia in materia collationis tantum debent conferri bona propriè habita ab hæreditate ejus, de cujus successione tractatur, ut in leg. Ut liberis. Cod. de Collationib. & in leg. Quoniam novella. Cod. de Inoffic. testament.

Et sic ex prædictis patet resolutivè, quòd donatio simplex facta à patre, vel matre, vel

ejus linea, non confertur, præterquam in tribus casibus. Primus est quando donator hoc dixit & voluit expressè. Secundus est quando emergit inæqualitas, quia alius habet quod conferat. Tertius est quando pater vel mater tantundem donasset filio, quantum esset sua Legitima. Hodie autem de jure Regio indistinctè talis donatio simplex facta à patre filio in potestate, vel emancipato, vel à matre, vel ejus linea non confertur, sed præcipua habetur, & in ea videtur filius melioratus, dum tamen non excedat Tertium & Quintum bonorum, licèt emergat inæqualitas, & alius habeat quid conferendum: ita expressè disponit *lex 26. supra his leg. Taur.* & iste est ejus verus sensus & intellectus. Nec obstat *lex 29. in eisdem leg. Taur.* quæ expressè dicit, quòd dos, & donatio propter nuptias, & aliæ donationes

conferuntur: Quia debet intelligi de similibus, donationibus, scilicèt ob causam; non autem de simplicibus: argumento *text. in Authent. Ex testamento. Cod. de Collationib.* junctà communi sententia & resolutione, de qua *suprà.* Et in terminis ita tenet & declarat Roder. Suar. *in repetit. leg. Quoniam in priorib. Cod. de Inoffic. testament. fol. 91. 3. column. (r)*

Pulchrum tamen dubium est circa prædictam legem 26. Taur. Si talis donatio simplex plus computetur & conferatur in Legitima, an in residuo tantum videatur filius melioratus? an verò tota donatio computetur & conferatur in Tertio & Quinto, ut censeatur melioratus in ea, & ultra hoc habeat etiam Legitimam? Et reperio, quòd solus Doctor Palac. Rub. *in sua repetition. cap. Per vestras de Donat. inter vir. & uxor. fol. 96. 3. column. vers. Intellige etiam tenet*

(r) Quem etiam textum sic intelligit Covarrub. ut conciliet cum *leg. 26. in cap. Raynaldus. §. 2. num. 8. de Testament. Palac. Rub. hic num. 7. Tell. num. 1. verb. Sed quid aliquando. in fin. & num. 4. verb. Donatio verò. & num. 7. Gregor. Lopez. in leg. 3. tit. 4. part. 6. verb. In sua parte in fin. & in leg. 3. verb. No queria. tit. 15. part. 6. Cifuentes hic num. 1. Matienz. in leg. 3. tit. 8. lib. 5. glossa 2. num. 1. & in glossa 1. num. 8. hanc rationem assignantes: quia cum donatio simplex ex mera liberalitate donantis procedat, præsumitur patrem voluisse, quòd eam filius cum cæteris fratribus non commuicaret, sed præcipuam haberet: quod in dote, donatione propter nuptias, vel aliam ob causam, cum necessariæ sint, non procedit; quia in necessitatibus nemo liberalis existit, ut *in leg. Divus Pius. de Regul. jur. & in leg. Necessitatibus. eod. tit. quare donando filix, seu alicui ex filiis ob causam, intelligitur patrem voluisse eam donationem conferri. Quæ ratio deducitur à Rip. in leg. In quartam. num. 148. ad leg. Falcid. ubi Ruin. numer. 23. Montep. num. 64. Corras. in leg. Filium quem habentem. num. 128. Cod. Famil. eriscund. Menchac. de Success. creation. §. 10. num. 168. Verùm hæc conciliatio, licèt tantorum virorum, mihi suspecta videtur ex sequentibus: 1. quia præsupponit, quòd si filio ob causam matrimonii donatio fieret, non comprehenderet Tertium & Quintum, neque in eo filius censeatur melioratus, sed tantum ad Legitimam fore reducendam: quod absurdum est, & contra mentem & verba tam *nostræ legis*, quàm *leg. 26. supra*: quæ quidem leges, si diligenter considerentur, apertè probant, simplicem, vel ob causam, cujuscumque sit qualitatis, à parente filio factam, in divisione hæreditatis non solum Legitimam portionem, sed Tertium & Quintum comprehendere, & in eo tacitè filium censerì melioratum; neque ulla ratio redij potest, cur magis verba *leg. ibi: Hicere alguna donacion*, ad donatorem simplicem, quàm ad ob causam donationem referantur. Atque ita propriè intellexit Palac. Rub. verba *dict. leg. 26. in cap. Per vestras. 3. notabili. §. 22. num. 12. & ex num. 20.* securè tenens, quòd si pater filio fecerit donationem ob causam, videretur filium in ea quantitate ad Tertium & Quintum meliorasse: quòd etiam apertius probat *lex nostra*, dum communis præsupponit intelligi in donatione ob causam, & tamen expressè constituit quòd ea donatio valeat usque ad Legitimam, Tertium, & Quintum; itaque licèt donatarius prædictam quantitatem non excesserit, liberè consequi donationem, repudiata patris hæreditate, dum tamen non excedat Tertiam & Quintam quantitatem, ut ibi probat, *mire lo que excede de su Legitima, Tercio y Quinto.* Si igitur quælibet donatio ob causam in Tertio & Quinto bonorum substinetur, tam ex *nostra leg.* quàm ex *lege 26. necessariò fatendum est, non ad quantitatem Legitimæ tantum esse reducendam, sed simul ad Tertii & Quinti æstimationem, sicut alia quælibet simplex computaretur, contra supra dictam nostratam conciliationem. Quæ veritate retenta, jam constat non esse contrarias eas Taurinas constitutiones, sed utramque debere intelligi in donatione simplici, vel ob causam, ut si filius eam conferre voluerit, in Legitimam, & Tertium & Quintum computetur: quem intellectum scripsit latius de Avendañ, *hic glossa 3. num. 4. & sequentib.****

tenet, quòd prius & ante omnia computetur & conferatur in ipsa Legitima: quia in dubio magis videtur pater vel mater debitum solvere, quàm donare; ergo, cum Legitima filii sit quasi debita, prius videtur eam solvere: & subdit, quòd sic intellexit ipse & alii Auditores Regales illam legem quando eam condiderunt. Sed salva ejus pace, ego firmiter teneo contrarium; imò quòd talis donatio simplex nullo modo computetur nec conferatur, sed sit præcipua, & in ea tota videatur filius melioratus, & insuper habeat Legitimam: quia sicut de jure communi donatio simplex facta à patre filio in potestate morte confirmata, vel à matre, vel ejus linea, non conferebatur, ut *suprà dictum est*; ita hodiè prædicta *lex Tauri* vult, quòd si indistinctè talis donatio est facta à patre filio in potestate, vel emancipato, vel à matre, vel ejus linea, non conferatur. (s) Et hac mea sententia & conclusione pondero singulariter & subtiliter illam legem 26. multipliciter. Primò in quantum dicit, quòd modò pater vel mater donet in ultima voluntate, modò in contractu inter vivos, videtur filium meliorare: sed relicta in ultima voluntate sunt præcipua, & non conferuntur: ergo similiter ista donatio, cum in hac lege quoad hoc æquiparentur. Secundo in quantum dicit, quòd licèt pater vel mater nihil dicat, censeatur filius melioratus: sed melioratio est extra Legitimam, & habetur præcipua, & non confertur: ergo nec ista donatio simplex loco ejus subrogata. Tertio in quantum illa *lex* in fine dicit, quòd si est donatio magna, valeat in Tertio & Quinto, & in Legitima: ergo ab ordine litteræ apertè colligitur, quòd prius censeatur filius melioratus in Tertio, & postea in Quinto; & insuper, si donatio excedat Tertium & Quintum, habeat Legitimam: ergo nullo modo prius debet censerì donatio facta pro Legitima. Quarto in quantum dicit illa *lex*, quòd donatio facta filio intelligatur melioratio in Tertio & Quinto, ut ei vel alteri non possit fieri melioratio, nisi in residuo Tertii & Quinti: ergo si prius esset computanda & solvenda Legitima, bene posset alteri fieri melioratio. Quinto & singulariter, quia ita demum donatio simplex quam pater facit, computatur in Legitima, & videtur facta pro Legitima, quando eadem quantitas &

summa est data, ut est textus singularis, secundum verum intellectum *in dict. leg. Cum quo de peculio. §. fin. ff. Ad leg. Falcid. & supra conclusum est.* Et certè istud teneo pro firma veritate, & ita practicarem in judicando & consulendo, & contrarium tenentes deciperentur: & in effectu ita videtur tenere Roder. Suar. *in sua repetitione leg. Quoniam in prioribus. fol. 90. 3. column. versic. Et sunt hæc notanda, &c.*

Item etiam ex prædicta *leg. 26. Taur.* videtur pulchrè & subtiliter inferendum, quòd hodiè omnis donatio simplex facta filio in potestate, statim valeat & teneat, sine eo quòd confirmetur morte, si interveniat traditio, & postea non possit revocari; & similiter donatio simplex, nulla interveniente traditione, confirmetur morte, licèt antè possit revocari: quia prædicta *lex 26.* dicit, quòd talis donatio habet vim meliorationis: sed melioratio est valida & perfecta cum traditione, & non eget confirmatione; si verò fiat sine traditione, valet & confirmatur morte, sed potest ante per patrem revocari, ut aperte disponit *lex 17. Tauri*: ergo hodiè quælibet donatio simplex sortitur eandem vim & naturam meliorationis. Sed teneo contrarium, imò quòd debet intelligi & regulari secundum dispositionem juris communis. Nec obstat prædicta *lex 26. Tauri*: Quia debet intelligi, quòd post mortem patris, & sic postquam jam donatio simplex est valida & perfecta habeat vim meliorationis, ut non conferatur, sicut nec ipsa melioratio confertur, & non fiat in hoc distinctio illa, quæ de jure communi in collatione fiebat, ut *suprà proxime dixi & probavi.*

31 Quoad quintum principale: scilicèt, quæ requirantur ad hoc ut habeat locum collatio? dico, quòd requiruntur sequentia. Primum requisitum est, quòd ille qui petit collationem, & ille à quo petitur, sint de liberis & descendibus illius de cujus hæreditate agitur. Ex quo sequitur, quòd inter collaterales, vel ascendentes, vel extraneos non habet locum collatio, ut latè dixi *suprà in 3. quest. principal.* Imò, quòd magis est, ad hoc ut inter liberos & descendentes habeat locum collatio, requiritur quòd veniant ad successionem tamquam liberi ex primo capite: non verò tamquam agnati vel cognati ex 2. vel 3. capite, juxta dispositionem text.

(s) Prout tenet Covarrub. *in cap. Raynaldus. §. 2. num. 8. de Testament.* Bernard. Diaz de Lugo ad Roder. Suar. *in leg. Quoniam in prioribus. 5. quest. num. 4. fol. 96. Gregor. Lopez in l. 3. verb. En su parte. in fin. tit. 4. part. 3. Tell. Fernand. in leg. 26. & 29. num. 2. Matienz. in leg. 3. tit. 8. lib. 5. glossa 1. num. 8. & glossa 2. num. 1. ubi hanc communem esse testantur.*